Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 21 listopada 2026 r.
(OR. en)

15692/26

CO EUR-PREP 33

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej (26 i 27 listopada 2026 r.) – Projekt konkluzji

Delegacje otrzymują w załączeniu projekt konkluzji przygotowany przez przewodniczącego Rady Europejskiej w ścisłej współpracy z przewodniczącą Komisji.

I. KWESTIE HORYZONTALNE

1. Kolejne wieloletnie ramy finansowe (WRF) obejmą siedmioletni okres od 2028 do 2034 r. Budżet pozwoli Unii Europejskiej reagować na bieżące i przyszłe wyzwania oraz osiągnąć jej polityczne priorytety. Obejmuje on nowe i ugruntowane polityki w ramach wysiłków na rzecz zapewnienia długoterminowego bezpieczeństwa i dobrobytu UE. Europa ma liczne potrzeby: musimy wziąć odpowiedzialność za nasze własne bezpieczeństwo, w tym poprzez wzmocnione zdolności obronne, ochronę naszych granic i wartości oraz zarządzanie migracjami. Musimy też zwiększyć naszą konkurencyjność i wysiłki na rzecz czystej transformacji. Jednocześnie kluczowe dla naszych społeczności i obywateli są nadal ugruntowane polityki wynikające ze zobowiązań traktatowych, w tym spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna oraz wspólna polityka rolna. Nasze zaangażowanie na rzecz Ukrainy ma zasadnicze znaczenie dla naszych ogólnych ambicji, podobnie jak nasza niezmienna rola lidera w zakresie pomocy humanitarnej i rozwojowej.

2. Struktura wieloletnich ram finansowych na okres 2028–2034 będzie się kształtowała w następujący sposób:

   i) dział 1: Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, rolnictwo, obszary wiejskie, polityka morska, dobrobyt oraz bezpieczeństwo

   ii) dział 2: Konkurencyjność, dobrobyt i bezpieczeństwo

   iii) dział 3: Globalny wymiar Europy

   iv) dział 4: Administracja.

Prostsza i efektywniejsza struktura budżetu jest konieczna, aby reagować efektywnie i skutecznie w czasach niepewności geopolitycznej i gospodarczej. Pogrupowanie wydatków w ramach czterech działów ma odzwierciedlać polityczne priorytety Unii Europejskiej i zapewniać niezbędną elastyczność pomiędzy alokowanymi zasobami. Zmniejszenie liczby programów ma też zapewnić spójność i promować efekty synergii. Ogólne ramy będą odzwierciedlać szerzej zakrojone wysiłki Unii Europejskiej na rzecz uproszczenia i powinny prowadzić do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, instytucji zarządzających i organów audytowych.

3. Usprawnienie i przyspieszenie procedur planowania i wydawania zezwoleń ma kluczowe znaczenie dla wspierania inwestycji i pomyślnej transformacji gospodarki europejskiej. W związku z tym Rada Europejska zwraca się do Komisji, by w pierwszej połowie 2027 r. przedstawiła zapowiedziany wniosek ustawodawczy mający na celu priorytetowe traktowanie i przyspieszenie procedur wydawania zezwoleń na inwestycje w obszarach dekarbonizacji, energii, cyfryzacji, sztucznej inteligencji, obronności i mieszkalnictwa, w tym inwestycji finansowanych z Europejskiego Funduszu Konkurencyjności oraz planów partnerstwa krajowego i regionalnego.

4. WRF zaoferują możliwości wsparcia wszystkim regionom położonym przy granicach zewnętrznych Unii Europejskiej, w tym regionom graniczącym z Rosją, Białorusią lub Ukrainą, lub znajdującym się nad Morzem Czarnym, w celu wzmocnienia rozwijającej się gotowości obronnej i rozwijających się krytycznych zdolności, gotowości, odporności i bezpieczeństwa Europy, a także sprostania wyzwaniom, przed jakimi stoją te regiony w zakresie gospodarki, rozwoju społecznego i terytorialnego oraz konektywności.

5. Maksymalna łączna kwota na wydatki dla Unii Europejskiej w okresie 2028–2034 wynosi 1 582 516 mln EUR w środkach na zobowiązania i 1 553 665 mln EUR w środkach na płatności. Podział kwot rocznych pułapów środków na zobowiązania według działów opisano poniżej. Te same dane liczbowe przedstawiono również w tabeli zawartej w dok. ST 16196/26, w którym określono także roczne pułapy środków na płatności. O ile nie określono inaczej, wszystkie dane liczbowe wyrażone są w cenach stałych z 2025 r.

6. Coroczne dostosowania techniczne o wskaźnik inflacji będą się odbywały automatycznie, przy użyciu deflatora w wysokości 2 %. W przypadku gdy średnia roczna stopa inflacji w trzyletnim okresie obejmującym lata n-1, n i n+1 jest niższa niż 1 % lub wyższa niż 3 %, dostosowanie za rok n+1 zostanie zmienione o 50 % różnicy między średnią stopą inflacji z trzech lat a stopą referencyjną wynoszącą 2 %.

7. WRF zostaną poddane rewizji w przypadku zmiany Traktatów, ponownego zjednoczenia Cypru lub przystąpienia do Unii Europejskich nowych państw członkowskich.

8. Komisja przedstawi wniosek w sprawie WRF na okres po 2034 r. przed dniem 1 lipca 2032 r.

9. Niniejsze ustalenia pozostają bez uszczerbku dla specyficznego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich i uwzględniają interesy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony wszystkich państw członkowskich, zgodnie z Traktatami.

Uproszczenie

10. WRF będą miały uproszczoną i usprawnioną strukturę w celu zredukowania rygorystycznych zasad i obciążeń administracyjnych dla organów i beneficjentów. Ta nowa struktura powinna ograniczać przypadki nakładania się na siebie celów programów i zapewniać wnioskodawcom i beneficjentom uproszczony dostęp do możliwości finansowania i informacji budżetowych, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności i promowaniu efektów synergii między programami.

11. Zobowiązania pozostające do spłaty (*reste à liquider*) stanowią nieunikniony efekt uboczny programowania wieloletniego i środków zróżnicowanych. Oczekuje się jednak, że zobowiązania pozostające do spłaty sięgną 317 000 mln EUR (w cenach bieżących) do końca ram finansowych na lata 2021–2027, co będzie skutkowało tym, że płatności z bieżących WRF będą stanowiły znaczącą kwotę ogólnych płatności w pierwszych latach kolejnych WRF. Aby zapewnić przewidywalny poziom i profil płatności, a także ich należyte rozłożenie w czasie, oraz zwiększyć zdolność reagowania budżetu UE, podejmuje się kilka środków, takich jak: uproszczenie wykonania, ustalenie odpowiednich stawek płatności zaliczkowych oraz zasad dotyczących płatności i umarzania, a także terminowe przyjmowanie sektorowych aktów prawnych dotyczących WRF na okres 2028–2034.

12. W przypadku przyjęcia przepisów lub planów w ramach zarządzania dzielonego po dniu 30 listopada 2028 r. kwoty odpowiadające alokacjom niewykorzystanym w 2028 r., z wyjątkiem zobowiązań dotyczących płatności zaliczkowych, zostaną przesunięte w równych proporcjach na każdy rok w latach 2029–2032 wraz z odpowiednim dostosowaniem pułapów WRF.

13. Zgodnie z zasadą jedności budżetowej wszystkie pozycje unijnych wydatków zostaną – co do zasady – ujęte w WRF. Z uwagi jednak na ich specyfikę niektóre instrumenty zostaną umieszczone poza określonymi w WRF pułapami środków na zobowiązania i płatności lub będą stanowić pozycje pozabudżetowe.

Elastyczność

14. Unia Europejska musi mieć zdolność reagowania na wyjątkowe okoliczności i zmieniające się priorytety, tak wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Jednocześnie potrzebę elastyczności trzeba oceniać z uwzględnieniem potrzeby przewidywalności z myślą o inwestycjach długoterminowych, a także zasad dyscypliny budżetowej i przejrzystości unijnych wydatków, z jednoczesnym poszanowaniem wiążącego charakteru pułapów WRF.

15. Aby zapewnić zdolność reagowania na zmieniające się potrzeby i zmiany priorytetów w przydzielaniu środków, WRF powinny ułatwiać ewentualne przegrupowania i przeprogramowanie środków w obrębie programu i między programami. Wszelkie ewentualne odchylenia od orientacyjnej puli środków finansowych dla programów wieloletnich nie mogą przekroczyć 20 % kwoty przewidzianej na cały okres obowiązywania danego programu. Nie ma to zastosowania do środków wstępnie przydzielonych poszczególnym państwom członkowskim.

16. W każdym dziale zostaną ustanowione odpowiednie marginesy. W ramach niektórych programów ustanowione zostaną nieprzydzielone kwoty i bufory. W stale zmieniającym się otoczeniu zasoby na potrzeby reagowania na kryzysy, takie jak klęski żywiołowe, powinny również być częścią wbudowanej elastyczności w ramach niektórych programów bez podważania ich głównych celów.

17. Jednolity margines będzie obejmował następujące elementy:

i) Począwszy od 2029 r. marginesy, które są nadal dostępne poniżej pułapów WRF dla środków na zobowiązania na rok n-1, mają zostać udostępnione poza pułapami WRF dla środków na zobowiązania w ramach procedury budżetowej („łączny margines na zobowiązania”).

ii) Począwszy od 2029 r., w ramach dostosowań technicznych, Komisja może dostosować pułap płatności na lata 2029–2034 w górę o kwotę odpowiadającą różnicy między wykonanymi płatnościami a określonym w WRF pułapem płatności na rok n-1 („łączny margines na płatności”). Wszelkie dostosowania w górę zostaną w pełni skompensowane odpowiednim obniżeniem pułapu płatności na rok n-1. Łączna kwota dostosowań w latach 2032–2034 nie przekroczy 100 000 mln EUR w porównaniu z pierwotnym pułapem płatności.

iii) W ostateczności – aby zareagować na nieprzewidziane okoliczności – kwoty mogą zostać udostępnione poza pułapami WRF na środki na zobowiązania lub środki na płatności, pod warunkiem że zostaną one w pełni skompensowane w marginesach co najmniej jednego działu WRF na bieżący rok budżetowy lub przyszłe lata budżetowe lub w marginesie poniżej pułapu płatności („margines na nieprzewidziane wydatki”). Kwot w ten sposób kompensowanych nie uruchamia się już w kontekście WRF.

Łączna kwota uruchomiona w ramach łącznego marginesu na zobowiązania i marginesu na nieprzewidziane wydatki w danym roku nie przekroczy 0,04 % DNB UE w środkach na zobowiązania i 0,03 % DNB UE w środkach na płatności i będzie spójna z pułapem zasobów własnych.

18. Instrument elastyczności będzie umożliwiał finansowanie konkretnych nieprzewidzianych wydatków, które nie mogły zostać sfinansowane w granicach pułapów dostępnych dla co najmniej jednego działu. Środki na zobowiązania i środki na płatności będą dostępne poza pułapami WRF. Stała roczna kwota na instrument elastyczności zostanie ustalona na 2 000 mln EUR. Każdego roku, począwszy od 2029 r., stała roczna kwota dostępna na instrument elastyczności będzie zwiększana o kwotę równoważną umorzeniom środków w roku n-2. Decyzja o uruchomieniu instrumentu elastyczności zostanie podjęta przez Parlament Europejski i Radę w ramach rocznej procedury budżetowej.

    Niewykorzystana część rocznej kwoty na instrument elastyczności może zostać wykorzystana do roku n+2. Każda część rocznej kwoty z roku n, która nie zostanie wykorzystana do roku n+2, wygaśnie.

Zarządzanie

19. Ogólna elastyczność powinna w niezbędnym stopniu opierać się na solidnym zarządzaniu oraz właściwym udziale państw członkowskich i odpowiednich instytucji, w szczególności Rady, w planowaniu i dostosowywaniu działań i priorytetów, a także w wykonywaniu budżetu. Dzięki temu budżet UE będzie ściśle dostosowany do priorytetów Unii Europejskiej we wszystkich programach wydatków.

20. Państwa członkowskie będą ściśle i w sposób terminowy zaangażowane w ustalanie priorytetów i podejmowanie na odpowiednich forach decyzji w sprawie programów prac w ramach programów wydatków, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez odpowiednie procedury komitetowe, w szczególności poprzez ich udział w procedurze sprawdzającej, przy jednoczesnym unikaniu zbędnych obciążeń administracyjnych. Rada będzie zaangażowana w ten proces, stosownie do sytuacji, za pośrednictwem dyskusji strategicznych. Każda instytucja będzie działać w granicach uprawnień przyznanych jej w Traktatach. Akty delegowane będą ograniczone do innych niż istotne elementów odnośnych aktów ustawodawczych.

21. Czas trwania programów sektorowych WRF należy, co do zasady, dostosować do ram czasowych WRF na okres 2028–2034.

Wpływ i wykonanie

22. Należy jeszcze bardziej zwiększyć rolę budżetu UE we wspieraniu skutecznej realizacji ogólnounijnych celów politycznych. Ustanowione zostaną horyzontalne ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu UE, aby odzwierciedlić wyniki i postępy w zakresie reform osiągnięte dzięki unijnym wydatkom oraz aby zmierzyć oddziaływanie budżetu UE w celu wniesienia wkładu w przyszłe decyzje polityczne. Horyzontalne ramy wykonania powinny również przyczynić się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych związanych z wykonaniem budżetu UE dla organów i beneficjentów.

23. Budżet powinien zapewniać znaczny efekt dźwigni w celu zwiększenia wpływu unijnych wydatków. Obejmuje to wystarczający stopień współfinansowania we wszystkich programach. Ponadto, zgodnie z ogólnym dążeniem do konsolidacji, należy dodatkowo usprawnić instrumenty finansowe i gwarancje budżetowe, zwłaszcza poprzez zestaw narzędzi finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i w ramach programu „Globalny wymiar Europy", wykorzystując budżet jako dźwignię do uruchamiania inwestycji prywatnych. Uznając możliwości, jakie daje tego rodzaju finansowanie, trzeba ściśle monitorować zobowiązania finansowe wynikające z instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i pomocy finansowej.

24. Programy i instrumenty UE powinny w sposób sprawiedliwy, społecznie zrównoważony, uczciwy i racjonalny pod względem kosztów przyczyniać się do realizacji długoterminowych zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, a także do promowania ochrony środowiska i różnorodności biologicznej. W ramach starań na rzecz osiągnięcia wyników w zakresie tych priorytetów co najmniej 35 % wydatków z budżetu UE, z wyłączeniem wydatków na obronność i bezpieczeństwo, powinno wspierać cele klimatyczne i środowiskowe. Powinno to się odbywać w oparciu o efektywną, proporcjonalną i przejrzystą metodykę. Budżet powinien ponadto zapewniać spójność unijnych wydatków z celami porozumienia paryskiego, zasadą „nie czyń poważnych szkód", celem klimatycznym Unii Europejskiej polegającym na redukcji emisji o co najmniej 55 % do 2030 r. oraz celem osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., przy jednoczesnym zmniejszaniu obciążeń administracyjnych dla organów i beneficjentów.

25. Zasada „nie czyń poważnych szkód” będzie stosowana w sposób przejrzysty i proporcjonalny, jeżeli jest to wykonalne i właściwe, w pełnej zgodności z rozporządzeniem w sprawie ram wykonania. Wytyczne dotyczące uproszczonego stosowania tej zasady należy przyjąć w drodze aktu wykonawczego w ramach procedury sprawdzającej, po przeprowadzeniu ścisłych konsultacji z państwami członkowskimi. W wytycznych należy określić obszary polityki lub zakresy interwencji, które bez dalszej oceny uznaje się za zgodne z przepisami. Na potrzeby tych wytycznych należy uznać, że wsparcie podlegające warunkom odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa jest zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”. Ponadto w tych wytycznych określone zostaną przypadki, w których stosowanie zasady „nie czyń poważnych szkód” może nie być wykonalne lub właściwe, takie jak sytuacje kryzysowe, konieczność wywołana sytuacją geostrategiczną lub inne powody związane z nadrzędnym interesem publicznym. W tym względzie stosowanie tej zasady w odniesieniu do migracji i zarządzania granicami, a także obronności i bezpieczeństwa, w tym mobilności wojskowej, nie jest wykonalne ani właściwe.

26. Aby chronić należyte wykonanie budżetu UE i interesy finansowe Unii, WRF będą obejmować silne zabezpieczenia w celu zapewnienia przestrzegania praworządności i skutecznego stosowania Karty praw podstawowych, przy pełnym poszanowaniu zasad obiektywności, niedyskryminacji i równego traktowania państw członkowskich; a zabezpieczenia te będą stosowane rzetelnie, bezstronnie i w oparciu o fakty, przy zapewnieniu sprawiedliwości proceduralnej.

27. Solidny i efektywny system audytu i kontroli zapewni legalność i wiarygodność płatności, przy unikaniu powielania obowiązków i będzie uwzględniał zasadę proporcjonalności.

II. DZIAŁ 1 – SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA, ROLNICTWO, OBSZARY WIEJSKIE, POLITYKA MORSKA, DOBROBYT ORAZ BEZPIECZEŃSTWO

28. Celem tego działu jest zapewnienie unijnej wartości dodanej poprzez promowanie spójności, pozytywnej konwergencji, wzrostu gospodarczego, konkurencyjności, wysokiej jakości zatrudnienia, odporności i bezpieczeństwa, wspieranie inwestycji i reform na rzecz inkluzywnej, zrównoważonej, dostatniej, autonomicznej i bezpiecznej Europy. Wydatki w ramach tego działu będą miały na celu zmniejszenie dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych, zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich i wspieranie ich rozwoju oraz wspieranie odpornych, konkurencyjnych i zrównoważonych sektorów rolnictwa i rybołówstwa UE, a także pobudzenie niebieskiej gospodarki, inwestowanie w ludzi, wzmocnienie zdolności obronnych Unii Europejskiej, wzmocnienie bezpieczeństwa i zarządzania migracjami oraz ochronę granic zewnętrznych Unii Europejskiej, przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego funkcjonowania jednolitego rynku w całej Unii Europejskiej. Dział ten obejmie również spłatę NextGenerationEU (NGEU).

29. Rolnictwo i rybołówstwo to dla Unii Europejskiej sektory strategiczne, zapewniające jej bezpieczną żywność wysokiej jakości i odgrywające kluczową rolę w globalnym bezpieczeństwie żywnościowym. Ustabilizowanie dochodów rolników, przyciągnięcie przyszłego pokolenia rolników, zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego w Unii Europejskiej oraz wspieranie przejścia na odporny pod względem ekonomicznym, środowiskowym i społecznym, zrównoważony i zorientowany na rynek sektor rolny o równych warunkach działania pozostają podstawowymi priorytetami wspólnej polityki rolnej finansowanej z budżetu UE. Podobnie z budżetu UE nadal finansowana będzie odporna wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb).

30. Promowanie harmonijnego rozwoju całej Unii Europejskiej i zmniejszanie dysproporcji poprzez działania wspierające wzmacnianie jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej pozostają fundamentem polityki spójności. Budżet UE będzie nadal zapewniał finansowanie inwestycji i dostosowań strukturalnych we wszystkich kategoriach regionów, w zależności od ich szczególnych wyzwań, ze szczególnym uwzględnieniem regionów słabiej rozwiniętych. W obliczu szczególnych wyzwań stoją regiony graniczące z Rosją lub Białorusią, które są dotknięte utrzymującymi się zagrożeniami bezpieczeństwa.

31. Skoordynowane działania na szczeblu UE w zakresie skutecznej kontroli granic zewnętrznych są niezbędne do zapewnienia efektywniejszego zarządzania migracjami i wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii Europejskiej, przy jednoczesnym zachowaniu zasady swobodnego przepływu osób i towarów w Unii Europejskiej. Budżet UE będzie nadal wspierał wzmacnianie bezpieczeństwa wewnętrznego, z uwzględnieniem kryzysów bezpieczeństwa i zagrożeń hybrydowych spowodowanych zmieniającymi się wyzwaniami geopolitycznymi oraz wdrażania, wzmacniania i rozwoju wspólnej polityki migracyjnej i azylowej oraz europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i europejskiej polityki wizowej. Zapewniona zostanie synergia z polityką zewnętrzną w celu uwzględnienia zewnętrznego wymiaru migracji.

32. Poziom zobowiązań dla tego działu nie przekroczy 898 288 mln EUR.

DZIAŁ 1 – SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA, ROLNICTWO, OBSZARY WIEJSKIE, POLITYKA MORSKA, DOBROBYT ORAZ BEZPIECZEŃSTWO (mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa

33. Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa zostanie ustanowiony, aby przyczynić się do osiągnięcia następujących celów polityki:

    – wspieranie wdrażania polityki spójności poprzez zmniejszanie dysproporcji regionalnych w Unii Europejskiej i zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych oraz promowanie europejskiej współpracy terytorialnej, w tym poprzez wspieranie projektów w dziedzinach środowiska i sieci transeuropejskich;

    – wspieranie wdrażania polityki spójności poprzez poprawę wysokiej jakości zatrudnienia, szkoleń, kształcenia i umiejętności oraz włączenia społecznego, a także przyczynianie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej;

    – wspieranie wdrażania wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej;

    – wspieranie wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa Unii Europejskiej;

    – ochrona i wzmacnianie praw podstawowych, demokracji i praworządności oraz podtrzymywanie wartości Unii;

    – wspieranie realizacji polityk związanych z azylem, migracją i integracją, a także zarządzaniem granicami i polityką wizową oraz bezpieczeństwem wewnętrznym.

34. Fundusz będzie realizowany głównie za pośrednictwem wstępnie przydzielonych krajowych pul środków finansowych i wdrażany w ramach zarządzania dzielonego.

35. Pula środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Gospodarki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa wyniesie łącznie 740 612 mln EUR i zostanie przydzielona w następujący sposób:

    i) 697 544 mln EUR na plany partnerstwa krajowego i regionalnego, z czego:

        a) co najmniej 195 024 mln EUR na regiony słabiej rozwinięte;

        b) co najmniej 261 012 mln EUR na wsparcie dochodów w ramach wspólnej polityki rolnej („minimalna kwota na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR”);

        c) co najmniej 3 550 mln EUR na interwencje w ramach wspólnej polityki rybołówstwa („minimalna kwota na interwencje w ramach WPRyb”);

        d) co najmniej 30 608 mln EUR na migrację, zarządzanie granicami i wizami oraz środki bezpieczeństwa wewnętrznego;

    ii) 7 970 mln EUR na Plan Interreg;

    iii) 35 098 mln EUR na Instrument UE.

    Do 0,5 % całkowitej kwoty zostanie przydzielone na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji.

36. Co najmniej 14 % całkowitej kwoty w ramach funduszu, w tym planów partnerstwa krajowego i regionalnego, z wyłączeniem minimalnych kwot na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i na interwencje w ramach WPRyb oraz finansowania w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego, zostanie przeznaczone na realizację celów społecznych Unii Europejskiej.

37. Co najmniej 10 % całkowitej kwoty w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego, z wyłączeniem minimalnych kwot na interwencje w ramach WPR i WPRyb i finansowania w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego, zostanie przeznaczone na interwencje w ramach WPR.

38. Ponadto oczekuje się, że plany partnerstwa krajowego i regionalnego wniosą wkład w wysokości 43 % całkowitej kwoty – nie włączając w to wydatków na obronność i bezpieczeństwo oraz na migracje, zarządzanie granicami i wizami oraz bezpieczeństwo wewnętrzne – na rzecz osiągnięcia klimatycznych i środowiskowych celów Unii Europejskiej.

Plany partnerstwa krajowego i regionalnego

39. Państwa członkowskie przygotują plany partnerstwa krajowego i regionalnego, aby wspierać cele ogólne oraz – biorąc pod uwagę szczególne wyzwania i potrzeby danego państwa członkowskiego i jego regionów – przyczyniać się do osiągnięcia sześciu celów szczegółowych i odpowiednich celów szczegółowych wymienionych w poszczególnych akapitach funduszu. W planach określone zostaną reformy, inwestycje oraz inne interwencje, które przyczyniają się do realizacji wszystkich lub znacznej części odpowiednich zaleceń dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru wchodzących w zakres celów szczegółowych funduszu, sprawozdania na temat praworządności, zaleceń krajowych dotyczących WPR, zaleceń dotyczących cyfrowej dekady, krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu oraz odpowiednich dokumentów i strategii w obszarze spraw wewnętrznych. W ocenie planów zostaną wzięte pod uwagę również alokacja finansowa, a także zakres i skala wyzwań dla danego państwa członkowskiego, zasady proporcjonalności i równego traktowania, a także to, czy odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów są uwzględnione w innych krajowych planach lub dokumentach przyjętych na szczeblu UE.

40. Plany partnerstwa krajowego i regionalnego będą przygotowywane i wdrażane zgodnie z zasadami partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, w tym z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, oraz zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państw członkowskich. W tym celu plany muszą być opracowane tak, by odzwierciedlać współpracę z władzami regionalnymi i innymi organami publicznymi oraz chronić rolę regionów.

41. Plany partnerstwa krajowego i regionalnego będą podzielone na rozdziały. Państwa członkowskie mogą włączyć do planów rozdziały krajowe i sektorowe, a także regionalne i terytorialne, lub ich dowolne połączenie, zapewniając udział wielu zainteresowanych stron. Jedno państwo członkowskie może przewidzieć wiele rozdziałów regionalnych i terytorialnych. Plany partnerstwa krajowego i regionalnego mogą zawierać rozdziały dotyczące WPR, aby uwzględnić specyfikę tej polityki.

42. Państwa członkowskie zapewnią w swoim programowaniu odpowiednie inwestycje na potrzeby działań w ramach polityki spójności we wszystkich kategoriach regionów, z uwzględnieniem obecnych poziomów inwestycji. Jeżeli alokacja dla regionów w okresie przejściowym i regionów lepiej rozwiniętych jest niższa niż 75 % obecnego poziomu inwestycji, państwa członkowskie przedstawią uzasadnienie oparte na obiektywnych kryteriach.

43. Plany zostaną ocenione przez Komisję w ciągu czterech miesięcy od ich przedłożenia, a następnie zatwierdzone przez Radę. Zmiany planów, z wyłączeniem drobnych zmian lub korekt, zostaną ocenione przez Komisję w ciągu dwóch miesięcy od przedłożenia zmienionego planu, a następnie zatwierdzone przez Radę.

44. Państwa członkowskie mogą ustanowić instytucje zarządzające na szczeblu regionalnym, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi, zapewniając bezpośredni udział władz regionalnych w zarządzaniu planami i ich realizacji. Regionalne instytucje zarządzające mogą prowadzić negocjacje i kontaktować się bezpośrednio z Komisją. Jeżeli państwo członkowskie wyznaczy więcej niż jedną instytucję zarządzającą, to powoła co najmniej jeden organ do pełnienia funkcji koordynacyjnej w celu zapewnienia spójnej realizacji planu. Zadania związane z funkcją koordynacyjną mogą zostać powierzone jednej lub kilku instytucjom, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby za jedno zadanie odpowiadała tylko jedna instytucja. Aby zapewnić ciągłość i racjonalność pod względem kosztów, państwa członkowskie powinny w miarę możliwości opierać się na istniejących strukturach zarządzania i instytucjach.

45. Wypłata środków będzie uzależniona od osiągnięcia odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych lub odpowiednich produktów. Audyt będzie przeprowadzany z zastosowaniem zasady jednego audytu.

46. Kwota elastyczności odpowiadająca 25 % kwoty przydzielonej państwom członkowskim w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego zostanie udostępniona na programowanie w następujący sposób:

    i) 5 % na zaspokojenie pilnych i szczególnych potrzeb w odpowiedzi na sytuację kryzysową przed przeglądem śródokresowym. Wszelkie pozostałe kwoty zostaną zaprogramowane podczas przeglądu śródokresowego z myślą o zmieniających się potrzebach;

    ii) 15 % w następstwie przeglądu śródokresowego w celu zaspokojenia zmieniających się potrzeb;

    iii) 5 % na zaspokojenie pilnych i szczególnych potrzeb w odpowiedzi na sytuację kryzysową po przeglądzie śródokresowym począwszy od 2031 r. Wszelkie pozostałe kwoty zostaną udostępnione na programowanie w ramach planu po czerwcu 2033 r.

    Kwota elastyczności nie będzie uwzględniać wkładu finansowego na rzecz Planu Interreg i minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR.

47. Państwa członkowskie mogą wykorzystać do dwóch trzecich kwoty dostępnej na potrzeby przeglądu śródokresowego na finansowanie interwencji w ramach WPR lub środków na rzecz obszarów wiejskich począwszy od 1 stycznia 2028 r.

48. W przypadku kryzysu państwa członkowskie mogą zwrócić się o zmianę swoich planów partnerstwa krajowego i regionalnego, aby zareagować na kryzys. W swoim wniosku o zmianę państwo członkowskie powinno wskazać potrzeby w zakresie przeprogramowania, w miarę możliwości, w ramach jego planu partnerstwa krajowego i regionalnego, aby zaradzić skutkom kryzysu dla istniejących środków.

W przypadku klęsk żywiołowych i kryzysów zdrowotnych powyżej progów dla działań solidarnościowych UE państwa członkowskie mogą również zwrócić się o wsparcie z działań solidarnościowych UE w ramach Instrumentu UE, z zastrzeżeniem dostępności finansowania. Każdej kwocie otrzymanej z Instrumentu UE powinna odpowiadać co najmniej równoważna kwota pochodząca z przewidzianej w ramach planu kwoty elastyczności na wypadek kryzysów, z zastrzeżeniem dostępności finansowania.

W przypadku klęsk żywiołowych i kryzysów zdrowotnych poniżej progów dla działań solidarnościowych UE oraz w przypadku wszystkich pozostałych kryzysów, w tym płatności kryzysowych dla rolników i kryzysów w obszarze spraw wewnętrznych, państwa członkowskie mogą zaprogramować swoją kwotę elastyczności, aby zaradzić skutkom kryzysu. W celu stabilizacji rynków rolnych wsparcie finansowe zostanie zapewnione w ramach działania „sieć bezpieczeństwa oparta na jedności” w ramach Instrumentu UE. W przypadku kryzysów w obszarze spraw wewnętrznych państwa członkowskie mogą również otrzymać wsparcie finansowe z działania w obszarze spraw wewnętrznych w ramach Instrumentu UE.

Państwa członkowskie złożą tylko jeden wniosek o zmianę planu podsumowujący potrzeby w zakresie finansowania ze wszystkich źródeł, a Komisja przyjmie jedną decyzję w sprawie finansowania związaną z tym wnioskiem o zmianę.

49. W przypadku opóźnienia w przyjęciu funduszu i powiązanych z nim ram należy wprowadzić odpowiednie środki w celu zapewnienia rolnikom wsparcia dochodów począwszy od 2028 r. i włącznie z tym rokiem.

Mieszkania socjalne i przystępne cenowo

50. Państwa członkowskie skoncentrują swoje wysiłki w szczególności na środkach promujących mieszkania socjalne i przystępne cenowo, by zapobiegać wykluczeniu mieszkaniowemu i ograniczać je – przede wszystkim na obszarach dotkniętych problemami mieszkaniowymi – w tym poprzez wkłady na rzecz Instrumentu Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK) InvestEU lub krajowych banków i instytucji prorozwojowych, by zwiększyć inwestycje krajowe. Aby skutecznie zapobiegać wykluczeniu mieszkaniowemu i ograniczać je, w szczególności na obszarach dotkniętych problemami mieszkaniowymi, część zasobów w ramach działań Unii w ramach Instrumentu UE zostanie wykorzystana do zapewnienia gwarancji w ramach nowego Instrumentu EFK InvestEU na inwestycje w mieszkania socjalne i przystępne cenowo, uzupełniając interwencje w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego.

Społeczny Fundusz Klimatyczny

51. Plany społeczno-klimatyczne w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego mogą zostać włączone jako odrębne rozdziały do planów partnerstwa krajowego i regionalnego począwszy od 2028 r. Państwa członkowskie mogą przesunąć kwoty ze swoich alokacji na lata 2026 i 2027 w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego do swoich planów partnerstwa krajowego i regionalnego.

Catalyst Europe

52. Kwota 134 000 mln EUR na wsparcie w formie pożyczki zostanie udostępniona państwom członkowskim do wykorzystania w ramach ich planów partnerstwa krajowego i regionalnego. Wniosek o wsparcie w formie pożyczki będzie powiązany z dodatkowymi reformami, inwestycjami i innymi interwencjami.
Do 31 stycznia 2028 r. państwa członkowskie zasygnalizują swój wstępny zamiar wystąpienia z wnioskiem o wsparcie w formie pożyczki.

53. Wsparcie w formie pożyczki będzie rozdzielane w oparciu o zasady równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości. Udział trzech największych odbiorców wsparcia w formie pożyczki nie będzie wyższy niż 60 % łącznej kwoty dostępnej na wsparcie.

Instrument UE

54. Ustanowiony zostanie Instrument UE, aby zwiększyć elastyczność i umożliwić budżetowi UE skuteczniejsze reagowanie na nieprzewidziane kryzysy, a także finansowanie interwencji uzupełniających i wzmacniających plany partnerstwa krajowego i regionalnego. Instrument UE, wdrażany w ramach zarządzania dzielonego, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje następujące kwoty:

    i) 32 438 mln EUR na działania Unii, w tym na sieć bezpieczeństwa opartą na jedności, by reagować na zakłócenia na rynku i stabilizować rynki rolne oraz łagodzić wpływ klęsk żywiołowych na rolników i rybaków; na działania związane z migracją, zarządzaniem granicami i bezpieczeństwem wewnętrznym; działania w zakresie środowiska, przyrody i klimatu, na działania solidarnościowe w przypadku klęsk żywiołowych i na inne działania Unii. Co najmniej 8 032 mln EUR zostanie przeznaczone na działania solidarnościowe, 3 920 mln EUR – na sieć bezpieczeństwa opartą na jedności, a 10 094 mln EUR – na działania w obszarze spraw wewnętrznych.

    ii) 2 660 mln EUR na rezerwę na nowe wyzwania i priorytety oraz kryzysy.

55. Niewykorzystane finansowanie związane z siecią bezpieczeństwa opartą na jedności i z działaniami solidarnościowymi w przypadku klęsk żywiołowych zostanie przeniesione na kolejny rok i będzie można je wykorzystać do 2034 r.

Zobowiązania budżetowe

56. Zobowiązania budżetowe (w cenach bieżących) w ramach każdego planu partnerstwa krajowego i regionalnego będą realizowane w rocznych ratach w następujący sposób:

i) 15,8 % w 2028 r.

ii) 15,5 % w 2029 r.

iii) 15,1 % w 2030 r.

iv) 14,8 % w 2031 r.

v) 14,4 % w 2032 r.

vi) 12,8 % w 2033 r.

vii) 11,6 % w 2034 r.

Kategorie regionów

57. W przypadku planów partnerstwa krajowego i regionalnego regiony na poziomie NUTS 2 klasyfikuje się na podstawie standardów siły nabywczej (SSN) każdego regionu, obliczonych z wykorzystaniem danych unijnych za okres 2021–2023, w następujący sposób:

i) „regiony słabiej rozwinięte”, których PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB na mieszkańca Unii Europejskiej;

ii) „regiony w okresie przejściowym”, których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 100 % średniego PKB na mieszkańca Unii Europejskiej;

iii) „regiony lepiej rozwinięte”, których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 100 % średniego PKB na mieszkańca Unii Europejskiej.

Wsparcie w ramach wspólnej polityki rolnej

58. Budżet UE będzie nadal zapewniał wsparcie dochodów rolników oraz wspierał zrównoważone rolnictwo i produkcję żywności w ramach wspólnej polityki rolnej, realizując cele określone w Traktatach, w tym poprzez zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej.

59. Aby utrzymać znaczącą rolę wspólnej polityki rolnej dla europejskiego sektora rolnego, w rozporządzeniu w sprawie WPR określone zostaną pewne przepisy szczegółowe dotyczące wspólnej polityki rolnej. Rozporządzenie w sprawie WPR zapewni silną i zintegrowaną wspólną politykę rolną w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego.

60. Planowana średnia pomoc na hektar w odniesieniu do obszarowego wsparcia dochodów pochodzącego z interwencji w ramach wspólnej polityki rolnej wyniesie, w cenach bieżących, nie mniej niż 90 EUR i nie więcej niż 240 EUR dla każdego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie, w których średnia wielkość gospodarstw rolnych nie przekracza trzech hektarów, mogą zapewnić średnią pomoc na hektar powyżej 240 EUR.

61. Można będzie wprowadzić degresywną skalę do celów całkowitego rocznego obszarowego wsparcia dochodów zgodnie z następującymi zasadami:

    i) w przypadku części obszarowego wsparcia dochodów w przedziale od 100 000 EUR do 125 000 roczna kwota zostanie zmniejszona o 15 %;

    ii) w przypadku części obszarowego wsparcia dochodów w przedziale od 125 000 EUR do 150 000 roczna kwota zostanie zmniejszona o 25 %;

    iii) w przypadku części obszarowego wsparcia dochodów powyżej 150 000 EUR roczna kwota zostanie zmniejszona o 50 %.

    Państwa członkowskie mogą wprowadzić dodatkowe punkty w skali degresywnej poniżej 100 000 EUR.

62. Górny limit całkowitego rocznego obszarowego wsparcia dochodów dla dużych beneficjentów zostanie wprowadzony na poziomie 300 000 EUR.

63. Przed zastosowaniem górnego limitu i degresywności państwa członkowskie mogą wykluczyć wyższe obszarowe wsparcie dochodów dla młodych rolników („dopłaty uzupełniające dla młodych rolników”).

64. Kwota wynikająca z degresywności i górnego limitu w danym państwie członkowskim pozostanie częścią kwoty dostępnej dla tego państwa członkowskiego z tytułu minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR, z wyłączeniem wsparcia na interwencje sektorowe, w odniesieniu do których nadal może mieć zastosowanie stopa współfinansowania unijnego wynosząca 100 %.

Warunki horyzontalne

65. Wprowadzone zostaną warunki horyzontalne w celu zapewnienia poszanowania praworządności i zgodności z Kartą praw podstawowych, przy pełnym poszanowaniu zasad obiektywności, niedyskryminacji i równego traktowania państw członkowskich. Państwa członkowskie wprowadzą i utrzymają skuteczne mechanizmy zapewniające zgodność środków wspieranych w ich planach z odpowiednimi postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz poszanowanie zasad praworządności przez cały okres wdrażania funduszu. Rada będzie stosownie do sytuacji zaangażowana we wdrażanie warunków horyzontalnych.

Metodyka alokacji dla planów partnerstwa krajowego i regionalnego

66. Alokacja finansowa dla państw członkowskich w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego zostanie określona przy użyciu klucza ogólnego i klucza dotyczącego spraw wewnętrznych; do alokacji tej zostanie dodany wkład z alokacji Społecznego Funduszu Klimatycznego na dany okres, jeśli państwa członkowskie włączą swój plan społeczno-klimatyczny do swojego planu partnerstwa krajowego i regionalnego. W momencie przedkładania swojego pierwotnego planu lub wszelkich wniosków o jego zmianę państwa członkowskie mogą zwrócić się – na zasadzie dobrowolności – o realokację do 10 % kwoty wynikającej z klucza dotyczącego spraw wewnętrznych na środki w ramach ogólnego klucza alokacji, z wyłączeniem środków objętych minimalnymi kwotami na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb. Wnioskowi temu będzie towarzyszyć uzasadnienie oparte na obiektywnych kryteriach.

Alokacja według klucza ogólnego

67. Klucz ogólny zostanie ustalony dla każdego państwa członkowskiego w sposób opisany poniżej.

    i) Średnia udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności UE (2024) i udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności UE zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na obszarach wiejskich (2024).

    ii) Średnia ta zostanie pomnożona przez wartość kwadratową odwrotności względnego DNB na mieszkańca w każdym państwie członkowskim w porównaniu ze średnią UE, mierzonego według SSN (2023), po uwzględnieniu następujących dostosowań.

        a) Lukę w dobrobycie regionalnym oblicza się dla wszystkich regionów na poziomie NUTS 3, w których PKB na mieszkańca, mierzony według SSN (2021–2023), wynosi poniżej 75 % średniej UE. Różnica między względnym PKB na mieszkańca w regionie a 75 % średniej UE zostanie pomnożona przez liczbę ludności tego regionu (2022) i podzielona przez całkowitą liczbę ludności tego państwa członkowskiego (2022).

        b) Lukę w dobrobycie rolnym oblicza się, uwzględniając różnicę między płatnościami bezpośrednimi, na poziomie z 2027 r., na potencjalnie kwalifikujący się hektar (2022) a 90 % średniej UE dla każdego państwa członkowskiego. Wynik zostanie pomnożony przez potencjalnie kwalifikujące się hektary w danym państwie członkowskim (2022) i wyrażony względem płatności bezpośrednich, na poziomie 2027 r., dla tego państwa członkowskiego.

    Określony powyżej klucz ogólny zostanie znormalizowany do 100 %. Górny limit i siatka bezpieczeństwa znormalizowane do 100 % będą stosowane w sposób iteracyjny do czasu, gdy udział żadnego państwa członkowskiego w alokacjach nie będzie niższy niż 80 % lub wyższy niż 105 % jego udziału w alokacjach na lata 2021–2027 pod względem odnośnych wstępnie przydzielonych środków w ramach zarządzania dzielonego.

Dodatkowe przepisy dotyczące alokacji

68. Państwom członkowskim korzystającym z Funduszu Spójności w WRF na lata 2021–2027 zostanie udostępniona dodatkowa kwota w wysokości 5 203 mln EUR, która zostanie rozdzielona z uwzględnieniem różnicy bezwzględnej między alokacjami na lata 2028–2034 obliczonymi na podstawie klucza ogólnego a kwotą odpowiadającą 94 % ich alokacji na lata 2021–2027, przy zastosowaniu górnego limitu w wysokości 1 500 mln EUR na państwo członkowskie. Ta dodatkowa kwota zostanie przeznaczona na finansowanie środków wykraczających poza minimalne kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb.

69. Dodatkowa kwota w wysokości 1 771 mln EUR zostanie udostępniona państwom członkowskim na interwencje w ramach wspólnej polityki rybołówstwa.

70. Finansowanie będzie nadal udzielane regionom najbardziej oddalonym określonym w art. 349 TFUE oraz północnym słabo zaludnionym regionom spełniającym kryteria określone w art. 2 Protokołu nr 6 do Aktu przystąpienia z 1994 r. W tym celu państwom członkowskim, w których położone są najbardziej oddalone regiony na poziomie NUTS 2 oraz północne słabo zaludnione regiony na poziomie NUTS 2, zostanie przydzielona dodatkowa specjalna alokacja odpowiadająca intensywności pomocy w wysokości 40 EUR na mieszkańca rocznie. Środki te zostaną przyznane państwom członkowskim w sposób proporcjonalny do całkowitej liczby ludności tych regionów.

Klucz dotyczący spraw wewnętrznych

71. Klucz dotyczący spraw wewnętrznych zostanie ustalony w następujący sposób:

    i) 45 % na zarządzanie granicami, przy czym 90 % odpowiada udziałowi danego państwa członkowskiego w całkowitej długości granic morskich UE i zewnętrznych granic lądowych UE z państwami sąsiadującymi w Europie kontynentalnej innymi niż państwa UE, państwa strefy Schengen i państwa EFTA, a 10 % odpowiada udziałowi danego państwa członkowskiego w całkowitej liczbie wiz jednolitych UE, o które wystąpiono na pobyt krótkoterminowy (2024). Do państw członkowskich mających bezpośrednią granicę zewnętrzną z Rosją lub Białorusią będzie miał zastosowanie współczynnik wynoszący 1,25 dla tych konkretnych granic w ramach granic zewnętrznych;

    ii) 35 % na migrację, integrację i azyl na podstawie średniego:

        – udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie osób ubiegających się o azyl w Unii Europejskiej (2022–2024);

        – udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie pozytywnych decyzji wydanych w pierwszej instancji w sprawie wniosków o udzielenie azylu w Unii Europejskiej (2022–2024);

        – udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie beneficjentów tymczasowej ochrony w Unii Europejskiej z państw trzecich (2022–2024); oraz

        – udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie obywateli państw trzecich odesłanych w następstwie nakazu opuszczenia terytoriu (2022–2024).

    iii) 20 % na bezpieczeństwo wewnętrzne, przy czym normalizowane jest 40 % udziału państwa członkowskiego w ludności UE (2024), 45 % odwrotności DNB na mieszkańca państwa członkowskiego, mierzonego w SSN (2023), w porównaniu ze średnią UE oraz 15 % udziału państwa członkowskiego w powierzchni UE.

72. Kwota w wysokości do 400 mln EUR na specjalny program tranzytowy zostanie przydzielona w ramach litewskiego planu zintegrowanego zarządzania granicami i wspólnej polityki wizowej.

Minimalna kwota dla regionów słabiej rozwiniętych w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego

73. Państwa członkowskie przydzielą regionom słabiej rozwiniętym kwotę minimalną, która zostanie określona poprzez pomnożenie liczby ludności mieszkającej w regionach słabiej rozwiniętych (2021–2023) jako udziału w całkowitej liczbie ludności danego państwa członkowskiego (2021–2023) przez wstępnie przydzieloną pulę środków finansowych na plany partnerstwa krajowego i regionalnego, z wyłączeniem minimalnych kwot na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb.

    Zastosowany zostanie współczynnik 1,16, jeżeli DNB na mieszkańca danego państwa członkowskiego, mierzony według SSN (2021–2023), jest niższy niż 75 % średniej UE.

    Górny limit i siatka bezpieczeństwa dla regionów słabiej rozwiniętych będą stosowane w przypadku wszystkich państw członkowskich; kwota przydzielona regionom słabiej rozwiniętym nie będzie niższa niż 90 % ani wyższa niż 112,5 % ostatnio przyjętych alokacji na lata 2021–2027 (czerwiec 2025) dla regionów słabiej rozwiniętych.

Minimalne kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb w planach partnerstwa krajowego i regionalnego

74. Minimalna kwota na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR dla poszczególnych państw członkowskich będzie oparta na alokacjach na wspólną politykę rolną w 2027 r. Minimalne kwoty na interwencje w ramach WPRyb będą oparte na alokacjach w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na okres 2021–2027.

Metodyka alokacji dla Interreg

75. W przypadku Interreg alokacja dla państw członkowskich zostanie ustalona w następujący sposób:

    i) 45,8 % na podstawie całkowitej liczby ludności wszystkich regionów przygranicznych na poziomie NUTS 3 oraz innych regionów na poziomie NUTS 3, w których co najmniej połowa mieszkańców regionu zamieszkuje w odległości do 25 km od granicy (2021);

    ii) 30,5 % na podstawie liczby ludności mieszkającej w odległości do 25 kilometrów od granicy (2021 r.);

    iii) 20 % na podstawie całkowitej liczby ludności (2022–2024);

    iv) 3,7 % na podstawie liczby ludności regionów najbardziej oddalonych (2022–2024).

76. Udział współpracy transgranicznej odpowiada sumie wag kryteriów (i) i (ii). Udział współpracy transnarodowej odpowiada wadze kryterium (iii). Udział współpracy z regionami najbardziej oddalonymi odpowiada wadze kryterium (iv).

Płatności zaliczkowe i współfinansowanie

77. Komisja wypłaci płatności zaliczkowe na podstawie wsparcia przydzielonego na plany partnerstwa krajowego i regionalnego. Płatności zaliczkowe będą wypłacane w następujący sposób:

    i) 2028 r.: 4 %. Jeżeli decyzje wykonawcze nie zostaną przyjęte przez Radę do dnia 30 listopada 2028 r., te płatności zaliczkowe zostaną dodane do kwoty na lata 2029 i 2030;

    ii) 2029 r.: 3 %;

    iii) 2030 r.: 3 %.

    W przypadku regionów najbardziej oddalonych i Interreg płatności zaliczkowe będą wypłacane w następujący sposób:

    i) 2028 r.: 4 %;

    ii) 2029 r.: 4 %;

    iii) 2030 r.: 4 %

    lub w całości w roku zatwierdzenia rozdziału dotyczącego Planu Interreg.

78. Stopa współfinansowania unijnego dla planów partnerstwa krajowego i regionalnego nie będzie wyższa niż:

i) 85 % dla regionów słabiej rozwiniętych i regionów najbardziej oddalonych;

ii) 60 % dla regionów w okresie przejściowym;

iii) 40 % dla regionów lepiej rozwiniętych.

W przypadku gdy nie jest możliwe określenie odsetka realizacji w danej kategorii regionu, stopę współfinansowania unijnego oblicza się poprzez zastosowanie ważonej liczbą ludności średniej mających zastosowanie stawek wkładu danego regionu.

Państwa członkowskie złożone z jednego regionu, który w porównaniu z WRF na lata 2021–2027 zmienił kategorię z regionu w okresie przejściowym na region lepiej rozwinięty, mogą zdecydować się na stosowanie stopy współfinansowania unijnego w wysokości 60 %.

79. Stopa współfinansowania unijnego dla programów Interreg nie będzie wyższa niż 80 %. W przypadku regionów najbardziej oddalonych i współpracy transgranicznej na granicach zewnętrznych stopa współfinansowania nie będzie wyższa niż 85 %.

80. W przypadku interwencji związanych ze wspólną polityką rolną stopa współfinansowania unijnego nie będzie wyższa niż podane niżej wartości.

i) 100 % na następujące środki: degresywne obszarowe wsparcie dochodów; wsparcie dochodów związane z produkcją; płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny i wsparcie dla małych gospodarstw. Interwencje te mogą być finansowane wyłącznie z minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR lub kwoty stanowiącej do dwóch trzecich kwoty dostępnej na potrzeby przeglądu śródokresowego w przypadku finansowania interwencji w ramach WPR.

ii) 100 % na szczególne systemy dostaw i środki na rzecz lokalnych produktów rolnych w regionach najbardziej oddalonych, które mają być finansowane przez dane państwo członkowskie z jego alokacji finansowej wynikającej z klucza ogólnego.

iii) 85 % na inne interwencje w regionach najbardziej oddalonych.

iv) 70 % na inne działania w dziedzinie rolnictwa finansowane w ramach minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR.

v) 70 % na interwencje w ramach unijnego programu dla szkół.

vi) 70 % na sektory objęte wspólną organizacją rynków.

W przypadku interwencji w ramach WPR związanych z inicjatywą LEADER, wsparciem na rzecz dzielenia się wiedzą, współpracą terytorialną i lokalną, płatnościami kryzysowymi dla rolników oraz interwencjami na mniejszych wyspach Morza Egejskiego, a także w przypadku finansowania spoza minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR, państwa członkowskie mogą stosować stopy współfinansowania dotyczące WPR lub standardowe stopy współfinansowania unijnego.

81. W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rolnej maksymalny poziom dofinansowania wyniesie:

i) 75 % na inwestycje dla rolników i posiadaczy lasów, z wyjątkiem inwestycji skierowanych do młodych rolników, w przypadku których będzie to 85 %, oraz zielonych inwestycji nieprodukcyjnych, w przypadku których będzie to 100 %;

ii) 75 % na interwencje sektorowe, z możliwością zwiększenia ich przez państwa członkowskie do:

– maksymalnie 95 % w odniesieniu do interwencji związanych z odnową pokoleń, z badaniami naukowymi i innowacjami, z zarządzaniem ryzykiem lub ze środowiskiem i klimatem oraz w odniesieniu do organizacji producentów wdrażających programy operacyjne po raz pierwszy;

– 100 % na interwencje mające na celu zrekompensowanie producentom utraty dochodów lub na interwencje dotyczące wycofania z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji, które nie przekracza 5 % wielkości produkcji wprowadzonej do obrotu przez organizację producentów;

iii) 70 % na narzędzia zarządzania ryzykiem.

82. W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rybołówstwa maksymalny poziom dofinansowania wyniesie do 100 % z ewentualnymi zróżnicowanymi stawkami dla określonych kategorii interwencji.

83. W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rybołówstwa współfinansowanie przez Unię rekompensaty z tytułu dodatkowych kosztów w regionach najbardziej oddalonych wyniesie 100 %.

84. W przypadku interwencji w obszarze spraw wewnętrznych związanych z przesiedleniami i przyjmowaniem ze względów humanitarnych, przekazywaniem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, kosztami funkcjonowania pokrywanymi z dochodów ETIAS i kosztami związanymi ze specjalnym programem tranzytowym, a także z wkładami finansowymi z rocznej puli solidarnościowej współfinansowanie unijne wyniesie 100 %. W przypadku innych interwencji w obszarze spraw wewnętrznych poziom bazowy współfinansowania unijnego nie będzie wyższy niż 75 %.

Zasady dotyczące umorzeń

85. Z wyjątkiem niektórych interwencji w ramach wspólnej polityki rolnej Komisja automatycznie umorzy każdą część zobowiązania budżetowego z tytułu planu partnerstwa krajowego i regionalnego i rozdziału dotyczącego Planu Interreg, która nie została wykorzystana na płatności zaliczkowe lub w odniesieniu do której nie złożono wniosku o płatność do dnia 31 grudnia drugiego roku następującego po roku, w którym zaciągnięto dane zobowiązanie budżetowe.

86. Wszelkie umorzenia wynikające z niespełniania warunków horyzontalnych dotyczących Karty i praworządności przez okres jednego roku mogą zostać ponownie udostępnione przez władzę budżetową do wykorzystania w ramach innych instrumentów lub programów unijnych wdrażanych w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, w szczególności wspierających europejską demokrację, społeczeństwo obywatelskie, wartości Unii lub walkę z korupcją.

Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich

87. Dział ten będzie również finansował wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich. Orientacyjna pula środków finansowych przeznaczonych na program wyniesie 389 mln EUR.

Wsparcie na rzecz programu PEACE PLUS

88. Ogółem 150 mln EUR zostanie przeznaczone na program PEACE PLUS w ramach wspierania pokoju i pojednania oraz w ramach kontynuacji współpracy transgranicznej Północ–Południe.

Spłata NextGenerationEU

89. W ramach tego działu sfinansowana zostanie spłata środków finansowych pożyczonych na rynkach kapitałowych w celu zaradzenia skutkom kryzysu związanego z COVID19 (NGEU), obejmująca płatność kwoty głównej, odsetek oraz powiązanych kosztów. Spłata rozpocznie się w 2028 r., aby zapewnić stałe i przewidywalne zmniejszanie zobowiązań do dnia 31 grudnia 2058 r. Łączna kwota na lata 2028–2034 wyniesie 140 411 mln EUR i zostanie wykorzystana wyłącznie na pokrycie spłat, płatności odsetek i powiązanych kosztów. Przekroczenia kosztów lub oszczędności z tytułu płatności odsetek i powiązanych kosztów, odpowiednio, zmniejszą lub zwiększą płatność z tytułu kwoty głównej, zapewniając stałą roczną kwotę na finansowanie NGEU.

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

90. Aby wspierać wspólną odpowiedzialność za zabezpieczenie granic zewnętrznych, przy jednoczesnym zagwarantowaniu swobodnego przepływu osób w Unii Europejskiej, działania w dziedzinie spraw wewnętrznych zostaną uzupełnione działaniami prowadzonymi przez wzmocnioną Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), na które przeznaczono 6 991 mln EUR.

III. DZIAŁ 2 – KONKURENCYJNOŚĆ, DOBROBYT I BEZPIECZEŃSTWO

91. Konkurencyjność, dobrobyt i bezpieczeństwo odpowiadają unijnym priorytetom i działaniom, które mają znaczną wartość dodaną dla wszystkich państw członkowskich w całej Unii Europejskiej. Inicjatywy w ramach tego działu powinny przyczynić się do wzmocnienia europejskiej konkurencyjności w obszarze technologii, w tym technologii podwójnego zastosowania, i w sektorach strategicznych, do wspierania badań opartych na współpracy, zwiększenia skali innowacji, wdrażania w przemyśle i infrastrukturze oraz produkcji, przy wsparciu projektów i przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), a także do przyciągania inwestycji prywatnych, instytucjonalnych i krajowych. Ponadto dział ten wniesie wkład w ochronę ludności oraz gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia, wsparcie i finansowanie na rzecz umiejętności, edukacji, solidarności, kultury, mediów, demokracji i wartości europejskich, a także wspieranie funkcjonowania jednolitego rynku.

92. Poziom zobowiązań dla tego działu nie przekroczy 437 683 mln EUR:

DZIAŁ 2 – KONKURENCYJNOŚĆ, DOBROBYT I BEZPIECZEŃSTWO (mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Europejski Fundusz Konkurencyjności

93. Ustanowiony zostanie Europejski Fundusz Konkurencyjności w celu wzmocnienia europejskiej konkurencyjności, zwłaszcza w strategicznych sektorach i technologiach na wszystkich etapach ścieżki inwestycyjnej, w oparciu o otwarte, konkurencyjne i sprawiedliwe procedury wyboru. Zaangażowanie na rzecz doskonałości będzie centralnym elementem EFK, który zapewni równe szanse w dostępie do finansowania, zintensyfikuje rozwój działalności gospodarczej, a także wzmocni współpracę i budowanie zdolności w celu uwolnienia potencjału innowacyjnego w całej Unii Europejskiej. Przedmiotem szczególnej uwagi będą MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji we wszystkich państwach członkowskich.

94. W obecnym kontekście geopolitycznym szczególną uwagę w ramach EFK poświęci się strategicznym inicjatywom i projektom o europejskiej wartości dodanej, takim jak GOVSATCOM, IRIS^2, Galileo, Copernicus i program obserwacji Ziemi w ramach usług rządowych, a także dalszym inwestycjom w sztuczną inteligencję, technologie kwantowe oraz inne krytyczne i powstające technologie. Powinno to przyczynić się do wzmocnienia wiodącej pozycji technologicznej Unii Europejskiej, jej zdolności przemysłowych i autonomii strategicznej, przy jednoczesnym wspieraniu rozwoju i wdrażania najnowocześniejszych technologii i innowacji, tak aby Unia Europejska pozostała konkurencyjna i odporna.

95. Orientacyjna pula środków finansowych na wdrożenie EFK w okresie 2028–2034 wyniesie 160 963 mln EUR. Pula środków finansowych zostanie orientacyjnie przydzielona w następujący sposób:

i) 7 567 mln EUR na cele ogólne;

ii) 20 184 mln EUR na czystą transformację i dekarbonizację przemysłu;

iii) 15 703 mln EUR na zdrowie, biotechnologię, rolnictwo i biogospodarkę;

iv) 39 654 mln EUR na przywództwo cyfrowe;

v) 77 855 mln EUR na odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczną.

96. EFK, program „Horyzont Europa” i Fundusz Innowacyjny – jako pakiet obejmujący środki w wysokości ponad 380 000 mln EUR w cenach bieżących – wspólnie zapewnią spójne wsparcie na rzecz konkurencyjności Unii Europejskiej na wszystkich etapach ścieżki inwestycyjnej. EFK może wspierać ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekty IPCEI), z zastrzeżeniem współfinansowania krajowego oraz projekty kontynuacyjne oparte na wynikach projektów IPCEI, z zastrzeżeniem znacznych inwestycji prywatnych.

97. Instrument EFK InvestEU będzie służył jako horyzontalne narzędzie realizacji unijnych polityk wewnętrznych w celu korygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji poprzez gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe. Instrument EFK InvestEU będzie wdrażany przez partnerów w ramach otwartej struktury, przy wykorzystaniu wiedzy eksperckiej wszystkich partnerów wykonawczych, w tym krajowych banków prorozwojowych, i przy uznaniu szczególnej roli Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Grupy EBI); w ramach unijnego modułu tego instrumentu co najmniej 50 % minimalnej gwarancji UE zostanie udzielone grupie EBI, a co najmniej 25 % – innym partnerom wykonawczym. Instrument EFK InvestEU może zapewniać wsparcie w ramach innych programów unijnych zgodnie z celami określonymi w tych programach. Maksymalna kwota gwarancji budżetowej w ramach unijnego modułu Instrumentu EFK InvestEU wyniesie 75 000 mln EUR (w cenach bieżących).

98. Minimalna kwota wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU wyniesie 14 790 mln EUR (w cenach bieżących). Wkłady z segmentów polityki, które zostaną wykorzystane do zwiększenia minimalnej kwoty wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU, wyniosą co najmniej 5 % łącznych alokacji na te segmenty polityki.

99. Od dnia 1 stycznia 2028 r. dochody, spłaty i kwoty odzyskane z instrumentów finansowych zasilanych środkami finansowymi z EFK i poprzedników Instrumentu EFK InvestEU oraz nadwyżki z gwarancji budżetowych ustanowionych w politykach wewnętrznych do końca 2027 r. będą wykorzystywane do udzielania unijnego wsparcia w ramach Instrumentu EFK InvestEU.

100. Istotne jest, aby europejskie finansowanie przyczyniało się do upowszechniania technologii strategicznych opracowanych w Unii Europejskiej. W tym względzie w procedurach wyboru mogą być określane warunki kwalifikowalności w celu zapewnienia konkurencyjności Unii Europejskiej, w tym ochrony interesów gospodarczych i autonomii Unii Europejskiej, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach za pomocą warunków preferencyjnych, takich jak ograniczenia lub zachęty dla podmiotów unijnych, przy jednoczesnym ograniczaniu zakłóceń na jednolitym rynku.

Wsparcie z EFK na rzecz polityki przemysłu obronnego będzie otwarte dla członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, dla Ukrainy, Zjednoczonego Królestwa i Kanady. Ponadto państwa trzecie, z którymi Unia Europejska zawiera partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony obejmujące udział we wsparciu z EFK na rzecz polityki przemysłu obronnego, mogą również uczestniczyć na szczególnych warunkach określonych w odrębnej umowie zgodnie z procedurami przewidzianymi w art. 218 TFUE, w tym na zasadzie sprawiedliwej równowagi między wkładami a korzyściami, oraz pod warunkiem że państwa te nie naruszają interesów Unii Europejskiej i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony.

101. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach EFK będzie obejmował możliwość przyspieszonego wsparcia dla projektów leżących w nadrzędnym interesie publicznym lub wymagających natychmiastowej realizacji, które w przeciwnym razie nie mogłyby zostać skutecznie wdrożone na podstawie zwykłych zasad i które skorzystają z pewnych uzupełnień, wyjątków i odstępstw od mających zastosowanie przepisów podczas procedury wyboru lub podczas realizacji wspieranych działań.

102. EFK będzie wspierał silną europejską bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego, aby zapewnić zdolność Unii Europejskiej do reagowania na pojawiające się wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, w tym poprzez wspieranie ukraińskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego.

„Horyzont Europa”

103. Program „Horyzont Europa” będzie ściśle powiązany z EFK poprzez umieszczenie badań naukowych i innowacji w centrum gospodarki i strategii inwestycyjnej Unii Europejskiej. Wsparcie na rzecz badań naukowych, rozwoju i innowacji w ramach wszystkich filarów „Horyzontu Europa” będzie oparte na doskonałości. Jednocześnie kwestie dysproporcji w poziomach uczestnictwa i przepaści innowacyjnej muszą być nadal przedmiotem działań. W tym celu program „Horyzont Europa”, kierowany zasadą doskonałości, zwiększy zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w państwach objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji za pośrednictwem filaru IV („Europejska przestrzeń badawcza”).

104. Począwszy od 2030 r. środki w zakresie budowania zdolności będą ograniczone do tych państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państw będących w okresie transformacji, które zwiększyły swoje wydatki nominalne na inwestycje publiczne w badania naukowe i rozwój, w tym inwestycje publiczne w badania naukowe i rozwój w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, w ostatnim znanym roku w porównaniu z rokiem poprzedzającym.

105. Państwa będące w okresie transformacji będą miały również dostęp do środków w zakresie budowania zdolności w ramach filaru IV z zastosowaniem innych warunków w porównaniu z krajami objętymi inicjatywą rozszerzania uczestnictwa, np. niższych stawek finansowania unijnego.

106. Orientacyjna pula środków finansowych na program „Horyzont Europa” w okresie 2028–2034 wyniesie 140 000 mln EUR, z czego:

    i) 35 263 mln EUR na „Doskonałą naukę”;

    ii) 60 700 mln EUR na „Konkurencyjność i społeczeństwo”;

    iii) 31 028 mln EUR na „Innowacje”;

    iv) 13 009 mln EUR na „Europejską przestrzeń badawczą”, w tym 4 310 mln EUR na rozszerzanie uczestnictwa.

Instrument „Łącząc Europę”

107. Instrument „Łącząc Europę” ma na celu przyspieszenie inwestycji w dziedzinie transeuropejskich sieci transportowych i energetycznych, w tym na potrzeby mobilności wojskowej, poprzez pozyskiwanie finansowania zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego oraz ułatwienie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii, szczególnie odnawialnych źródeł energii. Inwestycje w mobilność wojskową skoncentrują się na czterech priorytetowych unijnych korytarzach mobilności wojskowej, w tym wzdłuż unijnych korytarzy mobilności wojskowej o krytycznym znaczeniu we wschodnich regionach położonych przy granicach zewnętrznych i w regionie Morza Czarnego.

108. Orientacyjna pula środków finansowych na wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę” w okresie 2028–2034 wyniesie 61 859 mln EUR, z czego:

    i) 40 610 mln EUR na transport i mobilność wojskową, w tym 13 961 mln EUR na mobilność wojskową;

    ii) 21 249 mln EUR na energię.

109. Maksymalna stopa współfinansowania unijnego powinna być następująca:

    i) 50 % na prace studyjne niezbędne do przygotowania realizacji projektu;

    ii) 50 % na roboty związane z sektorem transportowym, przy czym stopa ta zostanie zwiększona do 75 % w przypadku państw członkowskich, których DNB na mieszkańca jest niższy niż 90 % średniej UE;

    iii) 50 % na roboty związane z sektorem energetycznym;

    iv) 75 % na działania w sektorze energetycznym przyczyniające się do opracowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym projektów mających na celu zakończenie izolacji energetycznej i wyeliminowanie wąskich gardeł w połączeniach międzysystemowych, promowanie efektywności energetycznej oraz ochrony i odporności infrastruktury energetycznej, a także zapewnienie bezpieczeństwa dostaw, w tym poprzez magazynowanie;

    v) 60 % na roboty w sektorach transportowym i energetycznym prowadzone w regionach najbardziej oddalonych.

Ochrona ludności oraz gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia

110. Nowy Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i unijne wsparcie na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia zapewnią wsparcie w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, w tym transgranicznym zagrożeniom zdrowia, które mogą wystąpić w Unii Europejskiej lub poza nią, jak również przygotowania się do nich i reagowania na nie. Orientacyjna pula środków finansowych przeznaczonych na program wyniesie 6 148 mln EUR.

Edukacja, kultura, demokracja i wartości europejskie

111. Erasmus+ będzie wspierał wysokiej jakości kształcenie i szkolenie oraz będzie zapewniał możliwości uczenia się i mobilności osobom młodym, praktykantom, studentom i nauczycielom. Erasmus+ będzie również wspierał udział osób młodych w działaniach solidarnościowych i we współpracy w dziedzinie sportu. Orientacyjna pula środków finansowych przydzielonych na program wyniesie 34 713 mln EUR z określeniem orientacyjnych alokacji na, odpowiednio, kształcenie i szkolenie, młodzież i sport.

112. W ramach programu AgoraEU połączone zostanie wsparcie na rzecz demokracji, kultury, mediów i społeczeństwa obywatelskiego. Orientacyjna pula środków finansowych przeznaczonych na program wyniesie 5 324 mln EUR z określeniem orientacyjnych alokacji na, odpowiednio, kulturę, media oraz demokrację, obywateli, równość, prawa i wartości.

Badania w ramach Euratomu i bezpieczeństwo jądrowe

113. W ramach tego działu nadal będzie wspierany program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, który otrzyma orientacyjną pulę środków finansowych w wysokości 7 786 mln EUR, z czego 4 941 mln EUR będzie stanowiło wkład na rzecz projektu ITER.

114. Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego i Likwidacji Obiektów Jądrowych będzie dysponował orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości 818 mln EUR. Kontynuowane będzie wsparcie na rzecz likwidacji elektrowni jądrowej Ignalina na Litwie, na które przeznaczono orientacyjną pulę środków finansowych w wysokości 604 mln EUR, przy maksymalnej stopie współfinansowania unijnego wynoszącej 86 %.

Inne programy

115. W ramach tego działu zapewnione zostanie również finansowanie programu „Sprawiedliwość” z orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości 496 mln EUR, programu „Perykles V” z orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości 7 mln EUR oraz Programu na rzecz jednolitego rynku i ceł, obejmującego funkcjonowanie jednolitego rynku, unii celnej, systemu podatkowego oraz systemu zwalczania nadużyć finansowych, z orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości 4 431 mln EUR.

IV. DZIAŁ 3 – GLOBALNY WYMIAR EUROPY

116. W ramach tego działu finansowane są działania zewnętrzne Unii Europejskiej, w szczególności partnerstwa międzynarodowe obejmujące współpracę na rzecz rozwoju, pomoc humanitarną oraz pomoc dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów przygotowujących się do przystąpienia do Unii Europejskiej. Finansowanie działań zewnętrznych będzie prostsze, bardziej ukierunkowane i bardziej elastyczne, przy jednoczesnym zachowaniu przewidywalności wsparcia UE. Będzie ono służyć podtrzymywaniu i propagowaniu wartości i interesów strategicznych Unii, a jednocześnie promowaniu wzajemnie korzystnych partnerstw. Zapewni prawidłową realizację międzynarodowych zobowiązań Unii Europejskiej, w tym celów zrównoważonego rozwoju i porozumienia paryskiego, a także zewnętrznego wymiaru migracji i stałego niezachwianego wsparcia dla Ukrainy.

117. Poziom zobowiązań dla tego działu nie przekroczy 150 138 mln EUR:

DZIAŁ 3 – GLOBALNY WYMIAR EUROPY (mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Instrument „Globalny wymiar Europy”

118. Instrument „Globalny wymiar Europy” będzie służył realizacji szerokiego zakresu polityk UE, w tym wsparcia dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów w ramach ich przygotowań do przyszłego członkostwa w Unii Europejskiej, działań związanych z polityką sąsiedztwa, partnerstw międzynarodowych, w tym współpracy na rzecz rozwoju, pomocy humanitarnej, wsparcia dla Ukrainy oraz zewnętrznych aspektów innych polityk UE. Instrument „Globalny wymiar Europy” umożliwi Unii Europejskiej, we współpracy z państwami członkowskimi, kompleksowe reagowanie na migrację nieuregulowaną i przymusowe przesiedlenia w sposób spójny z globalnym podejściem do migracji i jako uzupełnienie wewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej UE. Wsparcie w ramach instrumentu będzie wspierane za pomocą szerokiego wachlarza narzędzi, zapewniając synergie z EFK i spójność z wdrażaniem strategii Global Gateway.

119. Instrument „Globalny wymiar Europy” będzie wdrażany przede wszystkim poprzez działania podlegające programowaniu geograficznemu, uzupełniane w stosownych przypadkach działaniami niepodlegającymi programowaniu. Działania podlegające programowaniu będą stanowić co najmniej 70 % wydatków w ramach tego instrumentu. Działania niepodlegające programowaniu będą obejmować działania w zakresie pomocy humanitarnej zgodnie z rozporządzeniem w sprawie pomocy humanitarnej, pomoc makrofinansową, działania służące reagowaniu na potrzeby związane z kryzysem, pokojem i polityką zagraniczną oraz działania na rzecz odporności i konkurencyjności.

120. Instrument „Globalny wymiar Europy” będzie dysponował orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości 142 183 mln EUR. Pula środków finansowych zostanie orientacyjnie przydzielona w następujący sposób:

i) 30 927 mln EUR na filar „Rozszerzenie i Europa”;

ii) 30 754 mln EUR na filar „Bliski Wschód, Afryka Północna i Zatoka Perska”;

iii) 43 360 mln EUR na filar „Afryka Subsaharyjska”;

iv) 12 213 mln EUR na filar „Azja i Pacyfik”;

v) 6 549 mln EUR na filar „Ameryki i Karaiby”;

vi) 8 446 mln EUR na filar globalny;

vii) 9 934 mln EUR na rezerwę na nowe wyzwania i priorytety.

Co najmniej 90 % wydatków w ramach instrumentu będzie spełniać kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej, w tym w zakresie stałego i ukierunkowanego wsparcia na rzecz krajów najsłabiej rozwiniętych. Z tego celu należy wyłączyć wydatki na wsparcie dla Ukrainy.

Z całkowitej orientacyjnej puli środków finansowych instrumentu orientacyjną kwotę 25 000 mln EUR (w cenach bieżących) należy przeznaczyć na pomoc humanitarną.

Z całkowitej orientacyjnej puli środków finansowych instrumentu orientacyjne 10 % należy przeznaczyć na działania wspierające zewnętrzny wymiar migracji, z uwzględnieniem pierwotnych przyczyn migracji.

121. Rada będzie odgrywać centralną rolę w całym procesie planowania i wdrażania instrumentu, m.in. zapewniając ukierunkowanie strategiczne i polityczne *ex ante*, nadzorując uruchamianie pomocy w odpowiedzi na nowe wyzwania i priorytety oraz monitorując wdrażanie i wykonanie.

122. Instrument powinien umożliwiać udzielanie wsparcia do maksymalnej kwoty 80 000 mln EUR (w cenach bieżących) w formie gwarancji budżetowych, pożyczek Euratomu, pożyczek w formie pomocy makrofinansowej oraz pożyczek opartych na polityce udzielanych w szczególności krajom partnerskim wdrażającym plany oparte na wynikach. Pożyczki oparte na polityce będą udostępniane w drodze aktów wykonawczych. Orientacyjna kwota w wysokości 15 270 mln EUR (w cenach bieżących) zostanie przydzielona EBI.

123. Niewykorzystane środki na zobowiązania i płatności w ramach tego instrumentu będą automatycznie przenoszone na kolejny rok budżetowy.

124. Umorzona zostanie każda część zobowiązania budżetowego z tytułu danego działania, która do dnia 31 grudnia piątego roku następującego po roku, w którym zaciągnięto zobowiązanie budżetowe, nie została wykorzystana do płatności zaliczkowych lub płatności okresowych lub w odniesieniu do której nie przedstawiono żadnej poświadczonej deklaracji wydatków ani żadnego wniosku o płatność.

Wsparcie dla Ukrainy

125. Unia Europejska będzie nadal udzielać Ukrainie wsparcia finansowego na rzecz procesu akcesyjnego i odbudowy w dłuższej perspektywie. W okresie 2028–2034 w ramach Rezerwy na rzecz Ukrainy udzielane będzie wsparcie w wysokości do 88 869 mln EUR, które przyjmie postać:

    i) tworzenia rezerw na gwarancje budżetowe oraz wsparcia innego niż pożyczki, finansowanych z Rezerwy na rzecz Ukrainy poza pułapami WRF, przy czym roczny pułap wyniesie 13 500 mln EUR;

    ii) wsparcia w formie pożyczek gwarantowanego przez margines elastyczności.

    Unia Europejska może udzielić Ukrainie wsparcia w formie gwarancji budżetowej do kwoty 42 658 mln EUR. Orientacyjna minimalna kwota w wysokości 12 000 mln EUR zostanie przydzielona EBI.

126. Oprócz tego nowego wsparcia udzielonego Ukrainie na lata 2028–2034 Unia Europejska może zapewnić dotację na pokrycie kosztów finansowania zewnętrznego poza pułapami WRF.

127. Dodatkowe finansowanie dla Ukrainy może być zapewniane priorytetowo z filaru „Rozszerzenie i Europa” i filaru globalnego oraz z rezerwy na nowe wyzwania i priorytety w odniesieniu do wsparcia w formie pomocy humanitarnej i innych należycie ukierunkowanych działań, przy jednoczesnym zachowaniu przewidywalności wsparcia dla innych partnerów.

128. Rada będzie nadal ściśle zaangażowana w zarządzanie wsparciem dla Ukrainy.

Działania zewnętrzne poza instrumentem „Globalny wymiar Europy”

129. W ramach tego działu finansowane będą również orientacyjne alokacje finansowe w wysokości 2 864 mln EUR na wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, 1 069 mln EUR na umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów i regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem oraz 887 mln EUR na kraje i terytoria zamorskie, w tym Grenlandię.

Europejski Instrument na rzecz Pokoju

130. Europejski Instrument na rzecz Pokoju będzie nadal działał jako instrument pozabudżetowy służący finansowaniu działań w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony w okresie 2028–2034. Pułap finansowy na ten instrument wyniesie 27 104 mln EUR i będzie finansowany za pomocą wkładów od państw członkowskich według opartego na DNB klucza do ustalenia wkładów.

V. DZIAŁ 4 – ADMINISTRACJA

131. Wysoce profesjonalna europejska administracja publiczna, rekrutowana z uwzględnieniem jak najszerszego zasięgu geograficznego, odgrywa zasadniczą rolę, wspierając Unię Europejską w realizacji jej priorytetów oraz we wdrażaniu polityk i programów we wspólnym europejskim interesie. Jednocześnie działania na rzecz uproszczenia we wszystkich obszarach polityki, w tym w drodze pakietów zbiorczych i usprawnienia struktury WRF, a także wprowadzenie nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, powinny prowadzić do zmniejszenia obciążeń administracyjnych oraz do związanych z tym oszczędności. Uwzględniając zmieniające się wymagania wobec europejskiej administracji publicznej w świetle zmieniających się priorytetów, nadal kluczowe znaczenie ma stała poprawa jej elastyczności, efektywności, przejrzystości i skuteczności.

132. Środki na zobowiązania, w wysokości 96 407 mln EUR, przeznaczone na ten dział, który obejmuje wydatki administracyjne instytucji oraz szkoły europejskie i emerytury, nie przekroczą:

DZIAŁ 4 – ADMINISTRACJA (mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

133. Pułapy w tym dziale zostaną ustalone w taki sposób, by uniknąć nadmiernych marginesów oraz, biorąc pod uwagę zmianę priorytetów i przyrost wydajności, który będzie musiał zostać osiągnięty, odzwierciedlić ustabilizowanie liczby pracowników na obecnym poziomie we wszystkich instytucjach, spodziewane korekty wynagrodzeń, rozwój kariery i koszty emerytur, a także inne istotne założenia. Wydatki na emerytury ujęte w ramach pułapu dla działu 4 zostaną obliczone z wyłączeniem składek pracowników na odpowiedni system.

134. Zasada dyscypliny budżetowej powinna mieć zastosowanie do wszystkich instytucji, aby dalej monitorować wydatki administracyjne i nimi zarządzać. Wszystkie unijne instytucje, organy i jednostki organizacyjne proszone są o przeprowadzanie regularnych przeglądów ich wydatków administracyjnych, aby wspomóc zarządzanie zmieniającymi się wymaganiami. Wszystkie one przyczynią się do zapewnienia przyrostu wydajności w zrównoważony sposób, z uwzględnieniem ich wielkości, w tym za pomocą optymalizacji zasobów kadrowych poprzez koncentrowanie się na kluczowych obszarach i zaprzestanie wykonywania zadań o niższym priorytecie. Pogłębienie współpracy międzyinstytucjonalnej stanowi okazję do wzmocnienia skutecznego funkcjonowania Unii Europejskiej przy jednoczesnym generowaniu korzyści skali i oszczędności. W związku z tym Parlament Europejski, Rada i Komisja będą współpracować na rzecz ustanowienia synergii i są proszone o zaproponowanie inicjatyw mających na celu pogłębienie współpracy międzyinstytucjonalnej, np. w obszarach technologii informacyjnych, cyberbezpieczeństwa, zamówień publicznych i budynków, a także o zbadanie możliwości dalszej współpracy w dziedzinie tłumaczeń pisemnych i ustnych. Ponadto szeroko zakrojony przegląd Komisji stanowi istotną szansę i mógłby posłużyć jako projekt pilotażowy, który zostałby wdrożony przez wszystkie instytucje, organy i jednostki organizacyjne.

135. Wydatki na wsparcie programów powinny nadal być powiązane z wydatkami operacyjnymi w ramach pul środków finansowych na dane programy lub obszary polityki, przy jednoczesnym zapewnieniu przejrzystego, ciągłego, regularnego i kompleksowego monitorowania i sprawozdawczości we wszystkich działach.

136. Wkład UE na rzecz agencji zdecentralizowanych i innych organów powinien być nadal finansowany z działów polityki związanych z celem ich działalności. Rada Europejska zwraca się do Komisji o przeprowadzenie szczegółowego przeglądu zadań powierzonych agencjom zdecentralizowanym, w szczególności w przypadkach, gdy ich mandaty mogą się pokrywać, oraz, w stosownych przypadkach, o zaproponowanie zmian w celu uproszczenia i zracjonalizowania ich struktury oraz – w razie potrzeby – zaproponowanie ich łączenia i zamykania.

VI. DOCHODY

137. Ustaleniami dotyczącymi zasobów własnych powinny kierować ogólne cele prostoty, przejrzystości i sprawiedliwości, w tym sprawiedliwego podziału obciążeń. Łączna kwota zasobów własnych przydzielonych w budżecie UE na pokrycie rocznych środków na płatności nie może przekroczyć 1,75 % sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Łączna kwota rocznych środków na zobowiązania nie może przekroczyć 1,81 % sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Zachowany zostanie odpowiedni stosunek środków na zobowiązania do środków na płatności.

138. Kwoty pułapów zasobów własnych pozostaną tymczasowo podwyższone o 0,6 punktu procentowego sumy DNB wszystkich państw członkowskich, co wynika z pożyczek zaciągniętych w związku z NGEU aż do momentu wygaśnięcia wszystkich tych zobowiązań, a najpóźniej do dnia 31 grudnia 2058 r.

p.m. zrównoważone finansowanie dla Ukrainy

139. Pułapy wydatków określone w WRF są wiążące, a margines elastyczności jest uruchamiany wyłącznie w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych. Jeżeli Komisja zaproponuje nowe instrumenty lub uruchomi istniejące instrumenty, które korzystają z gwarancji w ramach marginesu elastyczności, przedstawi wraz z wnioskiem szczegółową prognozę wpływu na wykorzystanie marginesu elastyczności.

140. W przypadku poważnego kryzysu, poważnych trudności lub poważnego zagrożenia kryzysem lub trudnościami, które dotykają Unię Europejską lub jej państwa członkowskie w okresie 2028–2034, Rada może zgodnie z art. 311 akapit czwarty TFUE podjąć decyzję, stanowiąc większością kwalifikowaną, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i z uwzględnieniem wszelkich ewentualnych wskazówek Rady Europejskiej, o upoważnieniu Komisji do zaciągnięcia na rynkach kapitałowych pożyczek nadzwyczajnych na pożyczki udzielane państwom członkowskim wyłącznie w celu zaradzenia skutkom takich sytuacji. Suma pożyczonych środków finansowych nie przekroczy 350 000 mln EUR na okres 2028–2034. Kwoty pułapów zasobów własnych zostają tymczasowo podwyższone o 0,25 punktu procentowego wyłącznie w celu pokrycia wszystkich zobowiązań Unii wynikających z pożyczek przez nią zaciągniętych w celu udzielenia takich pożyczek aż do momentu wygaśnięcia wszystkich takich zobowiązań.

141. Nowy system zasobów własnych Unii Europejskiej wejdzie w życie pierwszego dnia pierwszego miesiąca następującego po otrzymaniu powiadomienia o ukończeniu procedur jego przyjęcia przez ostatnie państwo członkowskie. Wszystkie jego elementy będą miały zastosowanie z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2028 r. Zasoby własne oparte na usługach cyfrowych będą miały jednak zastosowanie od dnia 1 stycznia pierwszego roku następującego po roku, w którym mają zastosowanie odpowiednie przepisy dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od usług cyfrowych pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia niektórych usług cyfrowych. Państwa członkowskie jak najszybciej przystąpią do zatwierdzenia nowej decyzji w sprawie zasobów własnych zgodnie z ich krajowymi wymogami konstytucyjnymi.

Tradycyjne zasoby własne

142. Od dnia 1 stycznia 2028 r. państwa członkowskie będą zatrzymywać, na poczet kosztów poboru, 10 % pobranych przez siebie kwot. [Dochody z unijnej opłaty manipulacyjnej zostaną udostępnione Unii jako tradycyjne zasoby własne od dnia 1 stycznia 2028 r.]

Zasoby własne oparte na VAT

143. Do zasobów własnych opartych na VAT będzie miała zastosowanie stawka poboru w wysokości 0,30 %. Ograniczenie podstawy VAT [przestanie być stosowane] LUB [zostanie utrzymane].

Zasoby własne oparte na tworzywach sztucznych

144. Do zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi będzie miała zastosowanie stawka poboru w wysokości 1,25 EUR za kilogram corocznie korygowana o inflację. Roczne obniżki ryczałtowe [przestaną być stosowane] LUB [zostaną utrzymane].

Nowe zasoby własne

145. Wprowadzone zostaną nowe zasoby własne składające się z następujących elementów:

i) Roczny wkład odpowiadający 3 % rocznych obrotów netto z tytułu reklamy internetowej, usług pośrednictwa internetowego / usług platform handlowych oraz monetyzacji danych użytkowników w przypadku przedsiębiorstw przekraczających próg unijnego rocznego obrotu z tytułu działalności cyfrowej w wysokości 50 mln EUR, a także próg globalnego rocznego obrotu w wysokości 750 mln EUR. W tym celu Rada Europejska wzywa Radę do wznowienia prac nad dyrektywą w sprawie wspólnego systemu podatku od usług cyfrowych pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia niektórych usług cyfrowych z myślą o szybkim osiągnięciu porozumienia w 2027 r.

ii) Krajowy wkład obliczony od ilości wyrobów tytoniowych i ilości substytucyjnych wyrobów tytoniowych dopuszczonych do konsumpcji pomnożonych przez minimalną stawkę mającą zastosowanie do każdego państwa członkowskiego, ze stawką poboru w wysokości 15 % dla wszystkich państw członkowskich.

Aby złagodzić regresywny wpływ, stawka poboru będzie wprowadzana stopniowo w odniesieniu do państw członkowskich, których szacowana średnia roczna płatność w latach 2028–2034 jako udział w całkowitej kwocie przekracza 150 % ich średniego udziału w DNB w latach 2028–2034, zaczynając od stawki poboru wynoszącej 5 % w latach 2028–2030, wzrastającej do 10 % w latach 2031–2033, aż do osiągnięcia mającej zastosowanie pełnej stawki poboru wynoszącej 15 % w 2034 r. W związku z tym Rada Europejska podkreśla, jak ważne jest zakończenie prac nad przekształceniem dyrektywy w sprawie opodatkowania wyrobów tytoniowych i nad związanymi z tym zmianami do dyrektywy o ogólnych zasadach podatku akcyzowego, tak aby przepisy te miały zastosowanie od dnia 1 stycznia 2028 r.

iii) Krajowy wkład obliczony na podstawie masy niezebranego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, ze stawką poboru w wysokości 2,25 EUR za kilogram corocznie korygowaną o inflację.

Decyzja w sprawie zasobów własnych powinna upoważnić Radę do zmiany metody obliczania masy e-odpadów niezebranych w danym państwie członkowskim w danym roku, w następstwie zmiany dyrektywy w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) w środkach wykonawczych dotyczących systemu zasobów własnych (IMSOR).

iv) Dochody z systemu handlu uprawnieniami do emisji 1 (ETS) ze stawką poboru w wysokości 30 %.

Aby uwzględnić stopniowe postępy w dekarbonizacji, stawka poboru będzie wprowadzana stopniowo w odniesieniu do państw członkowskich, które kwalifikują się do funduszu modernizacyjnego na lata 2021–2030, z rocznym wzrostem o 5 punktów procentowych, zaczynając od stawki poboru wynoszącej 0 % w 2028 r., aż do osiągnięcia mającej zastosowanie pełnej stawki poboru wynoszącej 30 % w 2034 r.

v) Dochody z mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO_2 (CBAM) ze stawką poboru w wysokości 100 %.

146. Unia Europejska będzie nadal pracować nad nowymi zasobami własnymi opartymi na kryptoaktywach. W tym celu w 2028 r. Komisja przedstawi wniosek dotyczący niezbędnych podstawowych przepisów sektorowych w oparciu o obowiązki sprawozdawcze i ramy automatycznej wymiany informacji ustanowione dyrektywą w sprawie współpracy administracyjnej (DAC8).

Zasoby własne oparte na DNB

147. Stosowanie jednolitej stawki poboru do sumy DNB każdego państwa członkowskiego względem sumy wszystkich innych dochodów pozostaje bez zmian. Korekty DNB [przestaną być stosowane] LUB [zostaną utrzymane].

Pozostałe przychody

148. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości wniosek Komisji dotyczący przeznaczenia na EFK wpływów z procedury selekcji w odniesieniu do pasma częstotliwości 2 GHz. Ponadto dochody związane z prawami użytkowania pasma częstotliwości widma radiowego w paśmie górnym 6 GHz, wykorzystywanego na potrzeby usług 6G, zostaną wprowadzone do budżetu UE jako inne dochody, co zmniejszy wkłady krajowe. W tym celu Komisja odzwierciedli wniosek w odpowiednich przepisach sektorowych do pierwszej połowy 2028 r. Po ich wygaśnięciu oraz po przeprowadzeniu nowej procedury selekcji lub odnowieniu dochody z innych pasm częstotliwości, już zmonetyzowane przez państwa członkowskie, zostaną wprowadzone do budżetu UE jako inne dochody.